

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■
■■■■■■■■■■@overijssel.nl
Zaaknummer 5706346

Stichting DeltaWonen

■■■■■■■■■■
Postbus 604
8000 AP ZWOLLE

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
20.04.2020	2020/0063505			

Onderwerp: Ontheffing Wet natuurbescherming

Geachte ■■■■■■■■■■,

De heer ■■■■■ van het adviesbureau Ecogroen B.V. heeft, namens uw organisatie, een aanvraag om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming – onderdeel soorten¹ (verder Wnb - soorten) bij ons ingediend. Deze hebben wij op 29 januari 2020² ontvangen. De aanvraag is gedaan vanwege verduurzaming van 159 woningen aan de Kievitstraat en omgeving in Kampen (complex 3608). In deze brief informeren wij u over ons besluit.

Besluit

Wij verlenen u een ontheffing³ van verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn. In het bijzonder gaat het om het verbod om opzettelijk nesten en/of rustplaatsen van gierzwaluw en huismus te vernielen of te beschadigen of nesten van deze vogels weg te nemen⁴.

Deze ontheffing heeft betrekking op verduurzaming van 159 woningen aan de Kievitstraat in Kampen (complex 3608).

Wij verlenen u geen ontheffing van het verbod om huismus opzettelijk te storen, omdat de verstoring niet leidt tot een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding⁵ van de vogelsoort.

Deze ontheffing is geldig vanaf 15 april 2020 tot en met 15 april 2022.

Verder besluiten wij dat de volgende stukken/ delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de ontheffing, voor zover niet in strijd met de voorschriften zoals weergegeven in bijlage 1:

- De aanvraag van 29 januari 2020 en de bijbehorende stukken te weten: Activiteitenplan verduurzaming complex 3608 te Kampen (bijlage 3 van dit besluit).

De motivering voor ons besluit is in bijlage 2 (overwegingen), behorende bij dit besluit, weergegeven.

¹ In het kader van art. 3.3, eerste lid Wnb

² EDO-kenmerk 2020/0035625

³ Op basis van art. 3.3, eerste lid Wnb

⁴ Art. 3.1, tweede lid Wnb

⁵ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid Wnb

Voorschriften

Aan ons besluit verbinden wij voorschriften. Deze zijn in bijlage 1 weergegeven.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met dit besluit om ontheffing te verlenen kunt u bezwaar maken. Op pagina 3 wordt toegelicht hoe u dit kunt doen.

Leges

U bent voor het in behandeling nemen van uw aanvraag leges verschuldigd⁶.
De verschuldigde leges zijn:

Artikel Code	Artikel omschrijving	Leges bedrag
7.6.2	WNB aanvraag ontheffing art.3.3, 3.8 en 3.10 soortenbescherming infrastructureel werk, ruimtelijke ingrepen.	€ 3.025,00
Totaal leges		€ 3.025,00

Voor betaling van dit bedrag ontvangt u een factuur. Op deze factuur staat tevens vermeld hoe u eventueel bezwaar kunt aantekenen tegen de hoogte van het legesbedrag en de gehanteerde grondslagen.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED], te bereiken tijdens kantooruren op nummer [REDACTED].
Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_WNB-2020-000588 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

[REDACTED]
Lars Wuijster,
teamleider Vergunningverlening

Bijlagen:

Bijlage 1
Bijlage 2
Bijlage 3

Voorschriften
Overwegingen bij het besluit
Activiteitenplan verduurzaming complex 3608 te Kampen

Afschriften

Een afschrift van dit besluit is tevens verzonden aan:

- Burgemeester en wethouders van gemeente Kampen;
- Ecogroen B.V., t.a.v. de heer [REDACTED], Zuiderzeelaan 53, 8017 JV Zwolle.

⁶ Belastingverordening Overijssel

Als u het niet eens bent met dit besluit kunt u bezwaar maken, als u belanghebbende bent.

Stuurt u dan een bezwaarschrift aan ons. Wij controleren dan of wij een juist besluit hebben genomen.

Uw bezwaarschrift is een brief die aan een aantal eisen moet voldoen.

De wet stelt eisen aan uw bezwaarschrift. Die eisen zijn:

1. U zegt met welk besluit u het niet eens bent. Dit doet u door in uw bezwaarschrift het kenmerk te vermelden dat op onze brief staat.
2. U zegt waarom u het niet eens bent met dit besluit.
3. U zet uw naam, adres, handtekening en de datum op uw bezwaarschrift.
4. U verstuurt het bezwaarschrift op tijd. Op onze brief staat een verzenddatum. U stuurt ons binnen zes weken na die datum uw bezwaarschrift.

Uw bezwaarschrift kunt u op 3 manieren aan ons versturen.

1. Met de post naar: Gedeputeerde Staten van Overijssel, Team Juridische zaken, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.
2. Via internet. U gebruikt daarvoor ons digitale bezwaarformulier. U vindt het formulier via <https://forms.overijssel.nl/bezwaar-klacht/bezwaar-beslissing/>.
3. Met een faxbericht. Het faxnummer van het team Juridische Zaken is: 038 – 425 48 02.

Wat als u niet kunt wachten tot er een nieuw besluit is genomen?

Ook als u bezwaar maakt treedt dit besluit gewoon in werking. Dat kan vervelende gevolgen voor u hebben. U kunt de rechtbank dan vragen een voorlopige beslissing te nemen, door een zogeheten 'voorlopige voorziening' aan te vragen. Dit is een aparte procedure die loopt naast de door u gestarte bezwaarprocedure. Voor de behandeling van uw verzoek om een voorlopige voorziening betaalt u een bedrag. De rechter kan beslissen dat wij dat bedrag aan u moeten vergoeden. Voor informatie over het indienen van een verzoek belt u met de Rechtbank Overijssel: 088 – 361 55 55.

BIJLAGE 1 - VOORSCHRIFTEN

Informatie die van belang is bij melden of contact met bevoegd gezag

Geeft u in de e-mail (meldpunt@overijssel.nl) naar ons of in een telefoongesprek (038 499 88 99) altijd aan dat het gaat om de Wet natuurbescherming – soortenbescherming, de naam van het project en ons kenmerk van dit besluit (2019/0395367). Daarmee is direct duidelijk voor welk deel van de organisatie de melding of uw verzoek tot contact bestemd is.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. Deze ontheffing is alleen geldig voor (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
2. Minimaal zeven werkdagen voor aanvang van de werkzaamheden informeert u ons over de startdatum door een e-mail te sturen naar meldpunt@overijssel.nl. Geeft u bij de melding aan:
 - de contactpersoon ter plaatse, inclusief het 06-telefoonnummer van de contactpersoon;
 - de naam van de begeleidend ecologisch deskundige⁷, inclusief het 06-telefoonnummer van deze persoon;
 - het adres waar de werkzaamheden worden uitgevoerd;
 - het kenmerk van deze beschikking (2019/0395367).Wanneer contactgegevens wijzigen, informeert u ons hierover.
3. De ontheffinghouder neemt direct contact op met het Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99 als bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen. Als het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen niet mogelijk is moet u de activiteiten direct staken. De effecten van de activiteiten voor de aangetroffen soort moet de ontheffinghouder in beeld brengen en doorgeven. Daarbij moeten ook de maatregelen worden meegenomen die nodig zijn om overtreding van verbodsbepalingen te voorkomen. Alleen na toestemming van de provincie mag het werk worden hervat.
4. Als de ontheffinghouder het voornemen heeft af te wijken van de uitvoeringsperiode, de voorgeschreven middelen of van de voorgenomen handelingen als weergegeven in de aanvraag, dan dient hij dit – voorafgaand aan de voorgenomen wijzigingen - ter goedkeuring voor te leggen aan de provincie. Dit is nodig omdat voor deze wijzigingen opnieuw de effecten op de betrokken soorten beoordeeld moeten worden. Alleen na toestemming van de provincie is de voorgenomen afwijking toegestaan. Neem hiervoor contact op met het bevoegd gezag via een e-mail naar meldpunt@overijssel.nl.

Soortspecifiek

-
- ⁷ De provincie Overijssel verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:
- op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of
 - op HBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soorten herkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten en/of
 - als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau welke is aan gesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en/of
 - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
 - zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of bescherming.

Gierzwaluw

5. Bij de planning van de werkzaamheden houdt u rekening met de kwetsbare periode van gierzwaluw. Deze kwetsbare voortplantingsperiode loopt van half april tot en met half augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze voortplantingsperiode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw (en andere beschermde soorten). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.
6. Buiten de kwetsbare periode maakt u de verblijfplaatsen van gierzwaluwen ongeschikt. Dit doet u door de toegang tot de verblijfplaatsen van de gierzwaluw ontoegankelijk te maken⁸. De werkzaamheden worden tezamen met de ecologisch deskundige beslist, uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet aangetekend worden op welke wijze dit is gebeurd.
7. Voordat de gierzwaluw terugkeert in Nederland, realiseert u voldoende permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw binnen 100 meter van de huidige verblijfplaatsen. In 47 kopgevels plaatst u acht geïntegreerde nestkasten voor de gierzwaluw. Ook realiseert u geschikte ruimten voor gierzwaluw onder de daken van woningen. Dit doet u door het plaatsen van verhoogd vogelschroot aan de lengtegevels van alle te renoveren woningen. De gerealiseerde permanente verblijfplaatsen (zowel de gerealiseerde ruimten onder de daken als de nestkasten) voldoen aan het kennisdocument van de gierzwaluw⁹. In het ecologisch logboek wordt onderbouwd beschreven hoe uitvoering aan dit voorschrift is gegeven.

Huismus

8. Bij de planning van de werkzaamheden rekening houdt u rekening met de kwetsbare periode(n) van de huismus. De kwetsbare voortplantingsperiode is van 1 maart tot en met 31 augustus en de kwetsbare vorstperiodes (van minimaal 3 dagen met overdag temperaturen $< 0^{\circ}\text{C}$) is van december tot en met februari. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt beoordeeld door een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus (en andere beschermde soorten). Afwijkingen worden onderbouwd beschreven in het logboek.
9. Buiten de (in voorschrift 8) genoemde periodes en minimaal tussen de 3 tot 5 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden, worden de woningen ongeschikt gemaakt voor de huismus. Voordat de gebouwen ongeschikt gemaakt worden voert u een controle uit op afwezigheid van de huismus. Alleen bij afwezigheid mogen de verblijfplaatsen van huismus ongeschikt gemaakt worden. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus moet plaatsvinden door het afdichten van de toegangswegen naar de verblijfplaatsen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van diverse materialen zoals doek, dubbeltjesgaas, spouwborstels of afdichting met pur, mits het afdichten zorgvuldig plaatsvindt zodat geen openingen overblijven. De werkzaamheden worden tezamen met de ecologisch deskundige beslist, uitgevoerd en gecontroleerd op hun effectiviteit. In het logboek moet aangetekend worden op welke wijze dit is gebeurd.
10. In de gerenoveerde panden realiseert u tijdens de renovatie direct duurzame, permanente verblijfplaatsen voor de huismus. Hiervoor plaatst u verhoogd vogelschroot tussen de 2^e en 3^e panlat bij alle daken in het projectgebied.

⁸ Enkele voorbeelden zijn: het afsluiten van schoorstenen met kroontjes, afdichten van ruimten onder gevelpannen en/of het afdichten van de onderste rij pannen met gaas of rugvulling.

⁹ Kennisdocument Gierzwaluw (versie 1.0, 2017), pagina 21 t/m 23 en pagina 26 onder het kopje "Geïntegreerde nestgelegenheid".

Overige zaken

11. De werkzaamheden voert u uit in overeenstemming met bovengenoemde voorschriften en door of onder begeleiding van een ecologisch deskundige op het gebied van de gierzwaluw en huismus.
12. U houdt een ecologisch logboek bij of laat dit bijhouden door bijvoorbeeld de ecologisch deskundige. Uit dit logboek blijkt aantoonbaar hoe en waarom uitvoering is gegeven aan de bovengenoemde voorschriften. Het gaat dan bijvoorbeeld om het bijhouden van data van uitvoeren in relatie tot weersomstandigheden en/of kwetsbare perioden, rapportage controles en afweging voor locaties van permanente verblijfplaatsen, keuze type nestkast, wijze van ongeschikt maken, lijst met adresgegevens en de werkzaamheden, en oplossingen bij onverwachte soorten of situaties. Het ecologisch logboek is op de werklocatie aanwezig en wordt op verzoek van de handhaver getoond.

BIJLAGE 2 - OVERWEGINGEN BIJ HET BESLUIT

Het besluit bestaat uit de ontheffing en voorschriften. In deze bijlage zijn de overwegingen bij het besluit opgenomen. Het besluiten de overwegingen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De overwegingen zijn als volgt opgebouwd:

A	BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER	8
A1	Bevoegdheid	8
A1.1	Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd	8
A2	Procedure	8
A2.1	Overeenstemming andere provincie	8
A2.2	Adviesverzoek aan gemeente	8
A3	Toetsingskader soorten	8
A3.1	Wettelijke regels	8
A3.2	Provinciaal beleid	8
A3.2.1	Jaarrond beschermde vogelnesten	9
B	WEERGAVE VAN DE FEITEN	9
B1	Aanvraag ontheffing beschermde soorten	9
B1.1	Omschrijving van het project / activiteiten	9
B1.2	Doel van het project	10
B1.3	Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd	10
B1.4	Periode	10
B1.5	Onderliggende documenten	10
B1.6	Aanvullende gegevens	10
C	TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN	10
C1	Inhoudelijke beoordeling	10
C1.1	Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek	10
C1.2	Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of minimaliseren	11
C1.3	Beschrijving noodzaak ontheffing	12
C1.4	Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging	12
C1.5	Wettelijk belang van het project	13
C1.6	Toetsing aan overige vereisten	13
C1.7	Zorgplicht blijft altijd gelden	13
D	Slotconclusie	13

A BEVOEGDHEID, PROCEDURE EN TOETSINGSKADER

A1 Bevoegdheid

A1.1 Gedeputeerde Staten van Overijssel bevoegd

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op het grondgebied van Overijssel. De activiteiten vallen niet onder de uitzonderingen van de bevoegdheid, zoals weergegeven in het Besluit natuurbescherming¹⁰. In dat geval zijn Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel bevoegd tot het nemen van besluiten op basis van de Wnb (art. 1.3, eerste lid).

Als de activiteiten ook gevolgen heeft voor populaties van soorten op het grondgebied van de aangrenzende provincie (Wnb, art. 1.3, derde lid) stemmen wij ons besluit af met gedeputeerde staten van die provincie.

A2 Procedure

De procedure voor het verlenen van de ontheffing is uitgevoerd in overeenstemming met hoofdstuk 5 van de Wnb. Daarbij zijn de relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

A2.1 Overeenstemming andere provincie

De aangevraagde activiteiten vinden plaats op ons grondgebied. De effecten van het project op beschermde soorten zijn beperkt tot ons grondgebied. Overeenstemming met een andere provincie is niet nodig.

A2.2 Adviesverzoek aan gemeente

Wij hebben de aanvraag naar het college van burgemeester en wethouders van Zwolle gestuurd met het verzoek om advies. De gemeente is vier weken de gelegenheid geboden om te reageren.

Zij hebben niet op ons adviesverzoek gereageerd.

A3 Toetsingskader soorten

Een ontheffing kan worden verleend als aan verschillende kaders is voldaan. In deze paragraaf beschrijven we kort aan welke kaders wordt getoetst.

A3.1 Wettelijke regels

Een verzoek tot ontheffing wordt beoordeeld op basis van de regels, zoals deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3, paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Bij ons oordeel houden we tevens rekening met het derde lid van artikel 1.10 Wnb.

Ook het Besluit natuurbescherming¹¹ en (soms) de Regeling natuurbescherming¹² zijn voor de toetsing relevant.

A3.2 Provinciaal beleid

Naast de wettelijke regels hebben wij beleid opgesteld in onze Omgevingsvisie. De regels, die daaruit voortkomen, zijn vastgelegd in onze Omgevingsverordening Overijssel 2017 (hoofdstuk 7 Natuur). Hierin zijn onder andere regels met betrekking tot een vrijstelling van bepaalde soorten weergegeven.

¹⁰ Art. 1.3, eerste lid Besluit natuurbescherming

¹¹ Art. 3.9 Besluit natuurbescherming

¹² Art. 3.22 Regeling natuurbescherming i.s.m. art. 3.25 Besluit natuurbescherming

A3.2.1 Jaarrond beschermde vogelnesten

Onder invloed van jurisprudentie heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) in 2009 lijsten opgesteld van de vogelsoorten, waarvan het nest jaarrond beschermd moet worden. Wij hebben deze lijsten van jaarrond beschermde nesten van vogels in 2017 beleidsarm overgenomen.

Inmiddels is gebleken dat deze landelijke lijsten niet volledig op onze provincie zijn toegespitst. Daarom hebben wij deze lijsten aangepast. Deze nieuwe lijsten zijn tot stand gekomen aan de hand van de meest recente trends en aantallen van broedvogels in Nederland en in Overijssel. Vervolgens is beoordeeld of de soorten in de juiste categorie waren ingedeeld om de soort aan te merken als soort met vast nest respectievelijk soort met jaarrond beschermd functioneel leefgebied.

Wij hebben 2 lijsten vastgesteld, namelijk:

1. Lijst Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten Overijssel.
2. Lijst vogelsoorten met jaarrond beschermd functioneel leefgebied Overijssel.

De nesten c.q. het ecologisch functionele leefgebied van de soorten op de lijsten zijn beschermd.

Bescherming nesten algemeen

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en het uitbroeden van de eieren en voor het grootbrengen van de jongen. Indien de soort nest-indicerend gedrag vertoont, zoals het baltsgedrag en het aanslepen van nestmateriaal tot het moment dat de jongen zelfstandig zijn, is het niet toegestaan het nest te verwijderen of de broedlocatie ongeschikt te maken. Het nest-indicerend gedrag is al onderdeel van het broeden.

Als het gaat om vogelsoorten, waarbij de jongen direct het nest verlaten (nestvlinders), is ook de ruime omgeving van het nest belangrijk. In de context van de Wnb valt onder nest zowel de inhoud als de ecologisch functionele omgeving onder het begrip nest. De omvang van de ecologisch functionele omgeving verschilt per vogelsoort. Het betreft de omgeving die nodig is om het broedsucces van de betreffende vogelsoort te garanderen. Onder de verbodsbepaling vallen alle activiteiten die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Ook situaties, die het nest op zich niet fysiek aantasten, kunnen onder de verbodsbepalingen vallen. Als er bijvoorbeeld sprake is van aantasting van de ecologisch functionele omgeving, waardoor de broedvogel zijn nestplek permanent verlaat.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken. Die vogels gebruiken hun nest niet als een vaste rust of verblijfplaats. De meeste nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen¹³ niet de bescherming van artikel 3.1 van de Wnb.

Jaarrond beschermd nest of leefgebied

Nesten van de gierzwaluw en huismus zijn jaarrond beschermd. Voor deze soorten geldt dat de specifieke voorwaarden voor het broeden en grootbrengen van de jongen niet overal aanwezig zijn. De broedplekken met het ecologisch functionele leefgebied van deze soorten genieten daarom ook buiten het broedseizoen bescherming. Op basis daarvan is bij het verwijderen van (oude) nesten van deze soorten altijd een ontheffing nodig. Zonder ontheffing is er sprake van een overtreding van de verbodsbepalingen.

B WEERGAVE VAN DE FEITEN

B1 Aanvraag ontheffing beschermde soorten

B1.1 Omschrijving van het project / activiteiten

DeltaWonen heeft het voornemen om complex 3608, bestaande uit 159 woningen aan de Kievitstraat en omgeving, in Kampen te verduurzamen door energetische maatregelen te treffen. De woningen worden verduurzaamd door onder andere de daken te vervangen en spouwmuuren te isoleren. Op het moment van schrijven van dit besluit is nog niet duidelijk van welke woningen het hele dak vervangen moet worden of slechts enkel dakpannen. In de beoordeling van de effecten op de soorten wordt daarom uitgegaan van vervanging van het gehele dak van alle woningen. De werkzaamheden staan gepland vanaf begin 2020

¹³ Het broedseizoen start met nest-indicerend gedrag en eindigt als de jongen geen ouderzorg meer nodig hebben. De duur en periode van het broedseizoen verschilt per soort.

tot eind 2021. In het activiteitenplan is een beschrijving van de werkzaamheden en de planning opgenomen¹⁴. Er vinden geen werkzaamheden aan tuinen en/of groen plaats.

B1.2 Doel van het project

Verduurzamen van woningen om aan het Energieakkoord te voldoen.

B1.3 Soorten waarvoor ontheffing wordt gevraagd

U vraagt ontheffing aan voor gierzwaluw en huismus van het verbod om nesten en rustplaatsen opzettelijk te vernielen of te beschadigen of nesten weg te nemen¹⁵ en om huismus opzettelijk te storen¹⁶.

B1.4 Periode

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 15 april 2020 tot en met 15 april 2022.

B1.5 Onderliggende documenten

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn de volgende documenten toegezonden:

- Activiteitenplan verduurzaming complex 3608 te Kampen. D.d. 27 januari 2020 door Ecogroen B.V.;
- Flora- en faunaonderzoek verduurzaming complex 3608, Kampen. D.d. 9 februari 2018 door Ecogroen B.V.;
- Machtiging aanvrager.

B1.6 Aanvullende gegevens

Wij hebben uw aanvraag op 29 januari 2020 ontvangen. Er zijn geen aanvullende gegevens gevraagd.

C TOETSING AANVRAAG ONTHEFFING SOORTEN

C1 Inhoudelijke beoordeling

Onze Omgevingsverordening geeft voor uw handeling en betrokken soorten geen vrijstelling. We betrekken wel het kennisdocument van de gierzwaluw en huismus bij onze toetsing.

C1.1 Onderzoeksmethode en resultaten onderzoek

Middels bureau- en veldonderzoek is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten. In het rapport 'Flora- en faunaonderzoek verduurzaming complex 3608, Kampen' en 'Activiteitenplan verduurzaming complex 3608 te Kampen' (bijlage 3) wordt beschreven hoe dit onderzoek is uitgevoerd. Op hoofdlijnen komt dit neer op:

- Quicksan op 18 april 2017.
- Aanvullend onderzoek in de periode april tot en met september 2017 naar gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Dit onderzoek is uitgevoerd volgende de geldende protocollen en laatste wetenschappelijke inzichten.

De resultaten van het onderzoek zijn grafisch weergegeven in bijlage 1 en 2 van het Activiteitenplan (bijlage 3 van dit besluit).

Gierzwaluw

De meest geschikte periode om nesten en rustplaatsen van de gierzwaluw in kaart te brengen is 1 juni tot en met 15 juli. Alle veldbezoeken zijn binnen deze periode uitgevoerd met minimaal 1 veldbezoek in juli en tussen de bezoeken minimaal 10 dagen. Er heeft een extra veldbezoek plaatsgevonden in verband met de hoge dichtheid aan dieren. Het onderzoek is in de avond uitgevoerd onder de juiste

¹⁴ Activiteitenplan verduurzaming complex 3608 te Kampen, pagina 6, 7 en 8.

¹⁵ Art. 3.1, tweede lid Wnb

¹⁶ Art. 3.1, vierde lid Wnb

weersomstandigheden. Het voldoet ook aan het beschreven onderzoek in het kennisdocument. Het getroffen onderzoek is naar onze mening voldoende om de aan- of afwezigheid en functies van de gierzwaluw binnen het plangebied vast te kunnen stellen.

In het onderzoek zijn 67 gierzwaluwnesten aangetroffen. Deze bevinden zich met name onder de 1ste en 2de rij dakpannen en onder de kantpannen bij de nokgevels.

Huismus

In april en mei is onderzoek naar de huismussen gedaan. Dit is in de optimale periode om nestindicatieve waarnemingen te doen. Het onderzoek is door 1 ervaren ecooloog in de ochtend uitgevoerd. De geleverde inspanning is voldoende om de aan- of afwezigheid van nesten of rustplaatsen van de huismus te kunnen bepalen.

In het plangebied zijn 28 nestplaatsen van huismus aangetroffen. Deze bevinden zich verspreidt over het plangebied. De nestplaatsen zijn aangetroffen onder de 1ste en 2de rij dakpannen gezien vanaf de dakgoot. De populatieomvang binnen het projectgebied wordt geschat op circa 196 dieren.

C1.2 Maatregelen om negatieve effecten te voorkomen of minimaliseren

De voorgestelde mitigerende maatregelen, zoals beschreven in het activiteitenplan¹⁷, zijn voldoende. Ze komen overeen met bestaande methoden zoals beschreven in het kennisdocument van de gierzwaluw en huismus. Met deze maatregelen worden negatieve effecten op deze soorten zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de voorschriften (bijlage 1) zijn de voorgestelde maatregelen vastgelegd.

Gierzwaluw

Bij gehele dakvervanging worden 67 verblijfplaatsen van de gierzwaluw vernietigd.

U realiseert tijdens de werkzaamheden aan het dak direct permanente vervangende verblijfplaatsen. Bij alle 47 kopgevels worden acht geïntegreerde nestkasten (acht per kopgevel) voor de gierzwaluw geplaatst. Ook wordt bij alle te verduurzamen woningen verhoogd vogelschroot aangebracht. In het onderzoek is gierzwaluw op de kopgevels en in ruimten onder de dakpannen waargenomen. Door het plaatsen van verhoogd vogelschroot en geïntegreerde nestkasten wordt op dezelfde locatie(s) weer soortgelijke ruimten en verblijfplaatsen gerealiseerd. De gierzwaluw is erg honkvast en weinig flexibel in het vinden van nieuwe nestgelegenheden. Door de keuze van deze mitigerende maatregelen wordt de kans groot dat de gierzwaluw de vervangende verblijfplaatsen vindt en in gebruik neemt. Hiermee is de broedgelegenheid in het plangebied voor de gierzwaluw op langere termijn gegarandeerd.

Voor de start van het broedseizoen (dus voor de gierzwaluw weer terug in Nederland is) worden de werkzaamheden bij de nestplaatsen uitgevoerd. In het geval dat de planning onvoorzien uitloopt tot in het voortplantingsseizoen van de soort, dan zal u de aanwezige verblijfplaatsen tijdig ongeschikt maken voor de gierzwaluw. U maakt de verblijfplaatsen ongeschikt door het afsluiten van schoorstenen met kroontjes, afdichten van ruimten onder gevelpannen en/of het afdichten van de onderste rij pannen met gaas of rugvulling. Dit zal gedaan worden voordat de gierzwaluw weer aanwezig is in Kampen. Hierdoor wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood tijdens de werkzaamheden. Wel dient u tijdig voldoende permanente verblijfplaatsen gerealiseerd te hebben, zodat de gierzwaluw voldoende vervangende verblijfplaatsen nabij de huidige verblijfplaatsen aantreft bij terugkomst. Wij leggen dit in voorschrift 7 op. U beschrijft aantoonbaar en onderbouwd in het logboek op welke wijze dit gerealiseerd is. Het opzettelijk storen van de gierzwaluw wordt door het nemen van deze maatregelen voorkomen.

Doordat permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd die de huidige situatie nabootsen, zijn er tijdens en na de werkzaamheden voldoende verblijfplaatsen. Hierdoor komt de functionaliteit van de verblijfplaatsen voor de gierzwaluw niet in gevaar. Er worden voldoende maatregelen genomen om een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. De voorgestelde maatregelen in planning, tijdelijke en permanente verblijfplaatsen zijn noodzakelijk om een negatief effect op de gunstige

¹⁷ Hoofdstuk 6 & bijlage 3 en 4 van het Activiteitenplan.

staat van instandhouding te voorkomen en vastgelegd in de voorschriften onder soort specifiek de gierzwaluw.

Huismus

Bij gehele dakvervangings gaan 28 nestplaatsen van de huismus verloren. Deze nestplaatsen bevinden zich onder de eerste twee rijen dakpannen van de woning. Schade aan foerageergebieden is niet te verwachten, aangezien tuinen en groenvoorzieningen onveranderd blijven.

De planning is aangepast aan de kwetsbare perioden van de soort. De werkzaamheden vinden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare voortplantingsperiode plaats en duren maximaal 3 weken per woning. Afhankelijk van de gekozen werkwijze: gehele dakvervangings of enkele pannen vervangen – worden enkele of vele verblijfplaatsen van de huismus vernietigd. Indien het dak wordt vervangen en verblijfplaatsen vernietigd worden, zullen de aanwezige verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden. Dit op dezelfde wijze als beschreven bij de gierzwaluw.

U realiseert tijdens de werkzaamheden aan het dak nieuwe permanente verblijfplaatsen voor de huismus in de vorm van verhoogd vogelschroot. Dit vogelschroot wordt bij alle te renoveren woningen over de gehele lengtegevel tussen de 2^e en 3^e panlat aangebracht. Hierdoor is de ruimte tot aan de derde rij dakpannen voor huismus bereikbaar en beschikbaar en wordt ruimschoots gemitigeerd.

Tijdelijke voorzieningen worden niet noodzakelijk geacht omdat er per woning wordt gewerkt en tijdens de werkzaamheden direct weer nieuwe, permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Ook zijn voldoende uitwijkmogelijkheden voor de huismus aanwezig buiten het projectgebied en binnen 200m van de huidige nestplaatsen. Hierdoor zijn er ruim voldoende alternatieve rust- en nestplaatsen voor huismus aanwezig voor en na de werkzaamheden.

Doordat permanente verblijfplaatsen worden gerealiseerd die de huidige situatie nabootsen en de planning wordt aangepast op de gevoelige (voortplantings)periode(n), zijn er tijdens en na de werkzaamheden voldoende verblijfplaatsen voor huismus. Hierdoor komt de functionaliteit van de verblijfplaatsen voor de huismus niet in gevaar. Er worden voldoende maatregelen genomen om een negatief effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen. De voorgestelde maatregelen in planning, tijdelijke en permanente verblijfplaatsen zijn noodzakelijk om een effect op de gunstige staat van instandhouding te voorkomen en vastgelegd in de voorschriften onder 'soortspecifiek de huismus'.

C1.3 Beschrijving noodzaak ontheffing

De voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van verduurzaming van complex 3608 in Kampen leiden tot het vernietigen van nesten/verblijfplaatsen van de soorten gierzwaluw en huismus. Dit is een overtreding van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1, tweede lid Wnb. Voor de overtreding van dit verbod heeft u een ontheffing nodig.

U krijgt geen ontheffing van het verbod om huismus opzettelijk te storen, waarbij er sprake is van een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding¹⁸. U neemt voldoende maatregelen, waardoor verstoring zover mogelijk wordt voorkomen en de verstoring niet leidt tot een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

C1.4 Geen andere bevredigende oplossing / alternatievenafweging

Het project is locatie specifiek. De woningen hebben onderhoud nodig en isolatie is noodzakelijk om te kunnen voldoen aan duurzaamheids- en leefbaarheidseisen. Voor de uitvoering van de werkzaamheden en de planning wordt rekening gehouden met beschermde soorten. Omdat de werkzaamheden niet op een andere locatie of andere wijze uitgevoerd kunnen worden is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

¹⁸ Art. 3.1, vierde lid i.s.m. het vijfde lid Wnb.

C1.5 Wettelijk belang van het project

De voorgenomen activiteiten zijn volgens de aanvraag nodig in het belang van de volksgezondheid. De motivatie van het belang is beschreven op pagina 26 van het activiteitenplan.

Wij zijn van oordeel dat het wettelijke belang, zoals weergegeven in de aanvraag, voldoende is aangetoond. Renovatie en isolatie van woningbouw biedt een belangrijke verbetering van het binnenklimaat en leefbaarheid van de woningen. Hierdoor verminderen gezondheidsrisico's en wordt gezorgd voor een beter welzijn van de bewoners.

C1.6 Toetsing aan overige vereisten

Op basis van de Wnb¹⁹ houden wij bij onze besluiten rekening met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied. Ook nemen we regionale en lokale bijzonderheden mee in de overweging.

Wij zien geen aanleiding om aan de gevraagde ontheffing extra voorschriften te verbinden op basis van artikel 1.10, derde lid Wnb.

C1.7 Zorgplicht blijft altijd gelden

Ongeacht wat in het besluit is weergegeven geldt altijd de zorgplicht, zoals deze is weergegeven in de Wnb²⁰. De zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dieren, planten en hun directe leefomgeving.

D Slotconclusie

De ontheffing van de verbodsbepalingen voor het vernietigen van nesten/verblijfplaatsen van de soorten gierzwaluw en huismus²¹ kan op basis van de wettelijke en beleidsmatige regels worden verleend. De gunstige staat van instandhouding van de betrokken soorten worden niet aangetast. Er is geen andere bevredigende oplossing voor handen waarbij minder effecten op de beschermde soorten optreden. Er is een wettelijk belang om de negatieve effecten op de betrokken soorten te rechtvaardigen. We verbinden wel voorschriften aan de ontheffing.

¹⁹ Art. 1.10, derde lid Wnb

²⁰ Art. 1.11, eerste en tweede lid Wnb

²¹ WNB Artikel 3.1, tweede lid.

BIJLAGE 3 – ACTIVITEITENPLAN VERDUURZAMING BEKENBUURT COMPLEX 13 ZWOLLE